

Nowy wósadnik

Serbske cerkwine powěsći za łužyske wósady

Wendisches Kirchenblatt

januar 2020

Serbska cerkwja w Luborazu

Landkirche Lieberose, die vormalige dortige wendische Kirche

Póstrowne słowo wušeje promštowki Therese Rineckeroweje

Lube sotšy a bratšy,

ein Slogan wird dieser Tage viel benutzt. „Wir müssen reden.“ Ich höre ihn und lese ihn, wenn Menschen andere in ihrer Haltung und ihrem Ausdruck nicht verstehen. Oft wird das Reden gerade dann eingefordert und postuliert, wenn lange nicht miteinander gesprochen oder lange aneinander vorbei geredet wurde.

Für Sie im Verein zur Förderung der wendischen Sprache ist es in ganz anderer Weise wichtig, dieses „Reden müssen.“ Weil sonst die Sprache eben nicht lebendig bliebe. Es ist wichtig, auch Gottesdienste in wendischer Sprache zu feiern, damit im guten Sinne gebraucht wird, was es braucht. Sprache. Und die in ihr liegende Kultur und Tradition.

Im 2. Korintherbrief 4,12f. lesen wir: „*So ist nun der Tod mächtig in uns, aber das Leben in euch. Weil wir aber denselben Geist des Glaubens haben, wie geschrieben steht (Psalm 116,10): »Ich glaube, darum rede ich«, so glauben wir auch...*“

(*Ga jo smjerś mójna we nas, żywjenje pak we was. A dokulaž rowno togo samego Ducha wery mamy, za tym ako pisane jo: »Ja wěrim, togodla tak powědam«, ga my teke wěrimy...)*)

Ich bin überaus dankbar, dass Sie in vielfältiger Weise „Wir müssen reden“ so anders konnotieren und mit christlichem Leben in unserer Kirche füllen. Ich würde mich freuen, wenn wir in meinem zweiten Jahr als Generalsuperintendentin einen

wendischen Gottesdienst miteinander feiern könnten.

Theresa Rinecker

Theresa Rinecker

wuša promštowka zgórjelskeje cerkwineje krajnosći Ewangelskeje cerkwe Barlinja-Bramborskeje-ślazyńskeje Górneje Łużyce

bildka: archiw Theresa Rinecker

Na nowe lěto.

1897, 1.

Lej, nowe lěto tudy jo!
Zo noweg' derje pšinjaso?
Ma struskow a wšich rožow dosć?
B'zo trajda nam a kórušk rosć?
Kněš Bog, ty wšykno wěš!

Chto wě, zo lěto w klinie ma?
Zo wšchogo na naš hušypa?
Jo gluka sa naš gótowa
ab' caka šežka tužyza?
Kněš Bog, ty wšykno wěš!

Lej, nowe lěto tudy jo!
Co noweg' derje pšinjaso?
Ma struskow a wšich rožow dosć?
B'zo trajda nam a kórušk rosć?
Kněš Bog, ty wšykno wěš!

Chto wě, co lěto w klinje ma?
Co wšogo na nas wusypa?
Jo gluka za na gótowa
ab' caka šežka tužyca?
Kněš Bog, ty wšykno wěš!

Lěz pšchijo žení, až dejmy mrěšč,
žebe' stysny snoj z tog' zoša trěš?
Lěz b'zomy swójich pšewóžiš?
Lěz wšykne raz do njebja pšíš?
Kněš Bog, ty wšykno wěš!

Mój Wósc, se šcodrje ku mnjo wroś,
cyń ze mnu, kaž ty kuli coš,
jan to mě daj, až Krista dla
mój kóic se tudy derje ma!
Kněš Bog, ty wšykno wěš!

Schwela.

Lěc pšižo žení, až dejmy mrěš,
seb' stysny znoj z tog' coła trěš?
Lěc b'zomy swójich pšewóžiš?
Lěc wšykne raz do njebja pšíš?
Kněž Bog, ty wšykno wěš!

Mój Wósc, se šcodrje ku mnjo wroś,
cyń ze mnu, kaž ty kuli coš,
jan to mě daj, až Krista dla
mój kóic se tudy derje ma!
Kněž Bog, ty wšykno wěš!

Šwjela

Njewidobny

módlitwa wót Maksa Hasackego

Wóda wšich mórjow a nejlěpšy wšich płodow

Tak wjele ty sy a pšecej tek wěcej

Tak derje nam cyniš a pšecej tek lěpjej

Wušy hyšci ako nejwušy wšich grodow

Sejžiš a glědaš, słuchaš a sužiš

Njewidobny sy, ale nas nigdy njespušćijoš

Jo-lic až wjeliki wogeń se stanjo

Gaž zgubjone we wogniwej pusćinje smy

Gaž póddušju nas nejsamnjejše dny

Z njebja dołoj mała chrapka padnjo

A wugasyjo wogeń a wumokšijo rolu

A naraz srjejž pusćiny wižimy gólu

Na spalonu zemju nasej zeleny mech

Ako nasejoš wódaše na naš grěch

Se wochłožijomy na fryšnej wóze

Bomy a kwětki, wjelki a kóze

Samotne pód njebjom njejsmy niži

Tysac wóckow nas pšecej wiži

Chowany stupijom na nimjerny brjog

Sy njewidobny, weto sí wižim, Bog!

Ty mě wižiš

(1 Mojz 16,13)

Zgromażina člonkow 2019 – nagrono pśedsedjarja STSRC

dr. habil. Hartmut S. Leipner

Lube sotšy, lube bratšy,

14. apryla 2019 jo wóswěšiło Spěchowański towaristwo za serbsku rěc w cerkwi 25 lět wobstaša. Wjelike swěžeńske zarědowanje pśewjadli njejsmy. Smy wšak wóswěšili wjelgin gnujuće namše, což jo nejskerzej w zmysle mota našogo žěla „Bogu k cesći a Serbam k wužtyku”.

RBB jo pśigótował ku gózby jubileja pśinosk w telewiziji. Wšake kritiki wó kwališe filma som slyšał, ale weto jo służyło wusčełanje popularizacji serbskego cerkwinego žěla.

Kšěl na tom městnje wobspomnjeś, až tso fararje na wuměńku Helmut Hupac, Dieter Schütt a Cyril Pjech su se pócescili z Mytom Domowiny za jich dľuj-kolětne statkowanje za serbske namše. Wutšobne glukužycenja za pśipóznaše jich procowanja. Bzeze takich angažerowanych luži naše bogate pobicowanja njeby mózne byli.

Dalšny člonk našogo towaristwa jo dostał wusoke wuznamjenjenje. To jo Marja Eli-kowska-Winklerowa, kótaraž jo pócescóna z Mytom Čišińskego. Jej teke wutšobnjie gratulērjomy. My wšykne wěmy, až wóna jo wjelgin za to serbske angažerowana ksesč-janka.

Na zachopjeńku lěta smy zasej rozdawali plakat ze špruchom lěta na lužyske wósady. Grafiske wugótowanje njejo pšecej něco za kuždego, ale wubužujo na kuždy pad zajm z napisom w serbskej a nimskej rěcy.

Gronko lěta 2019 „Pytaj měr a žen za nim“ z psalma 34 móžo teke byś nadpismo za žělo cerkwinskego towaristwa. Wižim naš nadawk statkowaś za wujadnanje, za mjazsobne do-rozměše a zgromadne žywjenje serbskich a nimskich wósadnikow. To pak rowno tak groni, až serbska rěc mjenje gódna njejo, dla

togo až jano gjarstka luži w Dolnej Lužicy ju aktiwnje móžo nałożowaś. Comy cesćiś kužde serbske slovo w cerkwjach a hynži, nje-glédajacy na fonetiku abo gramatiku tych, kótarež zachopiju serbsku rěc nauknuš abo se žurnje dopominaju na jich maminu rěc.

Wižimy-li naš nadawk, spěchowaś serbsku rěc w cerkwji, musymy se tejerownosći zaměšaś w pšašanjach serbskeje rěcy zwenka cerkwje. To njedej groniš, až pśezewjomy politiske nadawki, kenž njestoje w našych wustawkach.

Pśedsedařstwo Spěchowańskiego towaristwa jo pisało w januarje zjawný list, žež smy sformulērowali naše njedobre zacuše aktualneje situacije dolnoserbskeje rěcy dla, wósebnje w šulach. Staw serbskorěčnych pórucenjow jo ga wopisała ewaluaciska rozpšawa z I. 2017. W lisće smy pominali wěcownu diskusiju, a žedne šězyšća smy sami naražili. Njok how wóspjetowaś wšo, což smy napisali. Diskusiju na wšakich rowninach smy na kuždy part sobu póstarcyli. Ale mě se zda, až cely

proces jo zgubił swój wótmach we wólbach w Bramborskej z drugimi politiskimi temami, a to mě wjelgin wobtužuo. Wuslědk ewaluacie rozmějom ako slědne wołanje, aby wócušeli. Njedejali pópušćiś, se za našu rěc we wobłuku šule zasajžowaś. My ga wšykne musymy nawuknuś, až serbska rěc dodatne brěmje njejo, ale dodatna gódnota - jadna nadgódnota. Naše nazgónjenja z rěcymi rumami dalej dawamy na pšikład ako člonk Akciskeje seši (za serbske kubłanje), w kótarejž Ines Neumannojc zastupujo STSRC.

K rozwjaselujucym aspektam našogo žěla słucha publicistiska žělabnosć. Lěto 2019 jo bylo předny lětnik z gronkami ochranojske bratšojskeje wósady teke w dolnoserbskej rěcy. Drugi lětnik 2020 jo gótowy. Brigita Zakrjejcowa jo se za to zasajžila, až informacije ze Serbskeje wósady, ako na pš. terminy namšow, su pšiwzete we wósadnych łopjennach Dolneje Łužyce.

Nowy wósadnik nadalej wuchada. Wósebne wudaše cerkwinego łopjena smy zestajili z titelom „Jo-li žywjenje pó smjerši”. Zešywki, kenž jo nastál pó ideji Wernerera Měškanka, wopśimjejo radnu licbu žałowańskich gronkow w nimskej a serbskej rěcy. Mimo teje zběrki jo ku kóncoju lěta regularny Nowy wósadnik planowany ze wšakimi informacijami a ze wšyknymi terminami nowego lěta, kenž južo znate su. Pšigótujom teke dalšne wudaše na januar. To wopśimjejo nimski pšełožk dweju artikelowu k historiji dolnoserbskich ksesčijanow w slědnem stolěšu. Wjele luži jo ga mě pšosylo, až dejm tekst tež nimskej zjawnosći k dispoziciji stajiś.

Naše zarědowanja gromaže ze Šulu za dolnoserbsku rěc a kulturu smy dalej wjadli. To nastupa rěcny kurs za cerkweńcow, kenž nawjedujo Christiana Piniekowa juž wót lěta 2013. Tema nowego bibliskego koła jo był pósół Pawoł. Ingolf Kšenka a ja smej pobi-

towałej dwa termina. Za tym až na předne zmakanje smy rědnje diskutěrowali, drugi termin bóžko njejo měl dosć interesentow. Dejali diskutěrowaś, lěc a w kakem ramiku móžomy to dalej wjasć.

Regularne publicistiske rubriki woplěwamy z cerkwinem bokom Nowego casnika a ako Bóže słwo w rozgłosu RBB. K tomu hyšći písidu pšinoski w górnoserbskem casopisu Pomhaj Bóh a we wobšyrnem cerkwinskiem želu Pratyje. Wjele pilnych luži jo se wobželiło - Bog žekuj. Musymy wšak na to glědaś, až wěcej młodšych zapśimjejomy.

Wjele jo se tšojoło w lěše 2019, ale ze nowo-

šíšcom našeje Biblijie hyšći njejsmy tak dopředka pšišli, ako smy kšeli. Něto mamy pōbitowanje wót LND. Kraj Bramborska jo signalizěrował, až co sīšć z pórědneju sumu pódprěrowaś. Z Bóžeu pomocu wujžo Biblia w pšiducem lěše - tak wugótowana ako doněnta elektroniski.

Serbske namše stoje w centrumje našogo žěla. K tomu mamy dlužkolětnu statistiku. Lětosa změjomy 15 serbskich abo serbsko-nimskich namšow zorganizěrowanych wót žěloweje kupki „Serbska namša”, gódowna namša južo zalicona. Licba namšarjow bužo wušej 12 hundert. Pšerěz na namšu jo 88 namšarjow. Wšo wuglěda ako pozitiwne wuwiše.

Glědamy-li pak na tu statistiku dokradnjej, musymy wěrnosti dla groniš, až wjelike eventy cysła sfalšuju: Naše serbske namše wubužujo na festiwalach a pla wósebnych góžbach pśewšo wjeliki zajm. Tak jo to było na pś. na drastwowem festiwalu w Lubinje, źož jo pśichwatało pór hundert woglědarjow. To jo rědne, mimo cwiblowanja. Na namše za „našych luži” chójži pśerězne mjazy 60 do 70 luži. Ta licba njejo mjeňša, gaž namšy su cysto serbske!

Tsi namše kšěl wuzwignuś:

- ❖ namšu w Bórkowach, 17.2. - tam smy pśedstajili dwójrěcne paramenty (wobpowjeski za hołtař abo pult),
- ❖ wjelgin gnujucu serbsko-nimsku namšu w grodkojskej serbskej cerkwi 17.3., pó 150 lětach p'ěstawki (Głowna organizatorka jo byla Brigita Zakrzejcowa.),
- ❖ ekumenisku serbsko-nimsku namšu we Złem Komorowje z katolskim cerkwinem chorom z Chrósćic.

Nowe aktery su se pśinamakali lětosa. Dr. Stefan Reichelt jo byl 18.8. zapokazany ako wósadny farař w Blunju. Wón se južo aktiwnje wobželujo na zmakanjach kupki „Serbska namša”. Rědnučkej wěcejrěcnej namšy (namski, serbski a teke hebrejski) smy wóswěsili w Luborazu z fararjom Wolfgangom Krautmacherom. Wón se pilnujo wó serbsku liturgiju w tamnej Serbskej cerkwi, źož serbska rěc zasej zazněwa pó wuſej 200 lětach. Krotki cas statkujo ako farař za študańcow BTU w Měsće Steffen Tušlink, kenž jo derje znaty w Serbach ze swójogo casa na Serbskem instituše. Wón co se teke angažerowaś za serbsku rěc w cerkwi.

Serbska zgromadnosć jo nam wjelgin wažna. Woplěwamy dobre kontakty ze Serbskim ewangelskim towarzistwom w Górnjej Łužicy. Aktiwnje smy se wobželili na Serbskem ewangelskem dnju k jubilejoju Michałskeje cerkwe w Budyšynje.

We februarje smy zorganizērowali gromaže z Maśicu Serbskeju sympozij pśi góžbje 400. pósmjertnegu dnja serbskego uniwersalne-

go wuconego Albinusa Mollerusa. Zarědowanje jo mělo wjelicny wótglos pla wuknikow Dolnoserbskego gymnazium.

Dalšnego wažnego fararja, togo pšełožowarja Starego testamenta Jana Fryca, smy cesčili ze swětocneju nabóžninu w januarje a z wósadnym swěženjom k swětkam w Gołkojcach. Tam jo se pśedstajila teke nowa biografija fararja Fryca w nimskej rěcy.

K pětemu razoju jo se wobželiła Serbska wósada z programom w ekumeniskej noocy wótŵrjonych cerkwijow Města. Lětosa smy póbitali program wót lipšańskaje kupki Kupazukow z Marion Kwicojc, a to w katolskej Kristusowej cerkwi.

To jo byl krotki a njedopołny pśegléd někotarych aktiwitow, kenž smy ako spěchowańske towarzistwo w lěse 2019 pśewjadli, kenž smy pódprěowali, abo źož smy byli wobželone. Wjeliki žěk kšěl groniš na tom městnje wšym člonkam pśedsedařstwa. Wósebnje kšěl se wužekowaś Frankoju Matijaškoju, kenž naše finance nowo zrědowař. Ale, se wě, mam se how wutšobnje žekowaś wšym člonkam a pšijsaśelam towarzistwa za wšo, což su cynili za zdźaržowanje serbskeje rěcy w cerkwi a wšuži.

Psalm 139 w lažkej rěcy

představenje farářka Katharina Huglarjowa

Ty, Bog, mě znajoš.

Ty mě ščitaš. Ty sy wšuži.

Jolic sejžim abo lažym: Ty znajoš móje myсли.

Gaž som ducy: Ty znajoš mój cel.

Jolic cu něco groniš: Ty znajoš móje słowa.

To wšykno jo za mnjo žiw. Ty wšykno znajoš a woplěwaš mě.

Casy se myslim: Cu byś daloko pšec.

Daloko pšec wót Boga. Ale ty sy wšuži.

Ty sy daloko nad zemju a dlymoko pód zemju.

Ty, Bog, sy how - a tam.

Ty sy pši dalokem mórju a na tamnem kóncu swěta.

Ty, Bog, sy how - a tam.

Ty mě znajoš. Ty sy mě stwórił.

Ty mě wižiš.

We žywoše mójeje mašeri
som bywał člowjek,
člowjek z cušami.

Ty, Bog, sy mě stwórił. To jo derje.

Ty sy wšykno derje stwórił.

Za to se sí žěkuju.

bildka: Ingrid Höfner-Leipner

Ty mě wižiš a znajoš mójo žywjenje
a znajoš teke mój pšichod.

Ty znajoš tak wjele, wjele wěcej ako wšykne luže.

Ty, Bog, sy tak hynakšy ako my luže.

Ale weto sy lužam blisko.

Ty Bog: A ja som blisko tebje.

SERBSKA WÓSADA

w lěše 2019

bildka: RBB

bildka: Ingolf Kšenka

1	14	14	4
11	7	6	9
8	10	10	5
13	2	3	15

Cerkwina pratyja wót januara do apryla 2020

05.01.2020 (tsoch kralow) 10:00 žylojska cerkwja: muzikowa serbsko-nimska namša (serbska dušepastyřka Katharina Köhlerowa)

25.01.2020 16:00 slěpjańska cerkwja: prezentacija slěpjańskich spiwańskich knigłów: „Něnter comy Boga chwalić” (farařka Jadwiga Malinkowa)

21.02.2020 15:00 Serbski dom w Chóśebuzu: bibliiske koło (dr. Hartmut S. Leipner)

23.02.2020 (nježela do spótnego casa) 09:30 Gołkojce: serbsko-nimska namša na 150. pó-smjertniny fararja Haussiga (farař Klaus Natho, serbski lektor dr. Hartmut S. Leipner)

25.02.2020 15:00 Šula za dolnoserbsku rěc a kulturu: serbščina za cerkwjeńcow (dr. Christiana Piniekowa)

01.03.2020 (prědna nježela spótnego casa) 10:00 Bórkowy: serbsko-nimska namša (farař Michael Heimann, serbski lektor dr. Hartmut S. Leipner)

01.03.2020 (prědna nježela spótnego casa) 10:00 Łaz: zasejwuswěšenje orgelow (wuša promštowka Theresa Rinecker)

04.04.2020 14:00 Studijo RBB w Chóśebuzu: seminar a wuměna nazgónjenjow prjatkarjow w rozgłosu „Bóže słowo”

12.04.2020 (jatšownica) 05:00 Slěpo: jatšowne spiwanje, 07:00 na kjarchobje w Rownem: nabóžnina

12.04.2020 (jatšownica) 05:00 Janšojce a Gołkojce: jatšowne spiwanje, 06:30 Gołkojce: serbsko-nimska nabóžnina (serbski lektor dr. Hartmut S. Leipner)

13.04.2020 (2. jatšowny swěžen) 09:30 Picnjo: serbska jatšowna namša (serbski dušepastyř Ingolf Kšenka), RBB pšenosujo

16.-19.04.2020 Hainewalde: serbski ewangelski kójc tyżenja (SEKT) Serbskego ewangelskego towaristwa

26. 04.2020 (2. nježela pó jatšach) Drjenow: serbska namša (dr. Hartmut S. Leipner) – planowany

dokradnjejše aktualne informacie w serbskej a nimskej rěcy su na našych internetnych bokach
genauere aktuelle Informationen auf Wendisch und Deutsch finden Sie auf den Internetseiten
www.serby.ekbo.de

Cerkwina pratyja wót maja do decembra 2020

1	14	14	4
11	7	6	9
8	10	10	5
13	2	3	15

03.05.2020 (3. nježela pó jatšach) 11:00 Gołbin: serbsko-nimska namša (faraí Klaus Natho, faraí Dieter Schütt)

17.05.2020 (5. nježela pó jatšach) wulět Serbskeje wósady Dolneje Łužyce do Luboraza a wokoliny ze serbsko-nimskeju namšu (faraí Wolfgang Krautmacher)

19.05.2020 Rakecy: serbska prjatkańska konferenca

31.05.2020 (swětkownica) noc wówródnych cerkwiow w Měsće ze serbskim programom z kupki Wólbernosće w katolskej cerkwi - planowany

01.06.2020 (2. swětkowný swěžeń) 14:00 Turjej: serbska swětkowna namša (serbski dušepastyř Ingolf Kšenka)

13./14.06.2020 Wórjece: serbski ewangelski a domowniski žeń

12.07.2020 (5. nježela pó swětej Tšojosći) Barbuk: zwónkowy swěžeń (15 lět): zapšosbowa serbsko-nimska namša (serbski dušepastyř Ingolf Kšenka, serbski lektor dr. Hartmut S. Leipner)

16.08.2020 (10. nježela pó swětej Tšojosći) 14:00 Zły Komorow: serbsko-nimska namša (faraí Manfred Schwarz, faraí Dieter Schütt, Günter Pawliš)

21.-23.08.2020 Lübeln (Hannoversches Wendland): *Wendentag* z wobzělenim serbskeje wósady. Dwójrěčna ekumeniska namša (prjatkař Manfred Hermaš)

13.09.2020 (14. nježela pó swětej Tšojosći) 10:00 Wětošow: serbsko-nimska namša (serbski dušepastyř Ingolf Kšenka) ku dnju wówródjonego pomnika a na 75. pósmyjertniny fararja Běgarja; 25. lět wobstaša Spěchowańskaego towaristwa Serbskeje cerkwje

27.09.2020 (16. nježela pó swětej Tšojosći) Ptačecy: serbsko-nimska namša (faraí Stefan Reichelt)

31.10.2020 (swěžeń reformacije) 10:00 Grodk: serbska namša z Bóžym blidom (faraí Helmut Hupac)

28.11.2020 14:00 Chóšebuz: lětna zgromażina člonkow Spěchowańskaego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi. z. t.

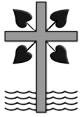
29.11.2020 (1. adwent) 09:30 Slěpo: wužognowanje džěćetka (faraíka Jadwiga Malinkowa, wuša promštowka Theresa Rinecker)

25.12.2020 (gódownica) 10:00 chóšebuska Serbska cerkwi: serbska gódowna namša

Kontakty

EWANGELSKIE SERBY Serby w Ewangelickiej cerkwi Barlinja–Bramborskeje–šlazyńskeje Górnje
Łužyce: www.serby.ekbo.de serbska.wosada@posteo.de

Serbska wósada na facebooku:
www.facebook.com/groups/917522711623739/

Spěchowańskie towarzystwo za serbsku rěc w cerkwi z. t.
c/o Kupka Serbska namša, Droga Gertraudty 1, D-03046 Chóśebuz

bankowy zwisk/Bankverbindung: Wendischer Kirchenverein
IBAN DE21 1805 0000 3302 1228 44 (żarjabnica Sprjewja–Nysa/Sparkasse Spree–Neiße)
BIC WELADED1CBN, wužywański zaměr/Verwendungszweck:
„Beitrag/Spende Verein zur Förderung der wendischen Sprache”

předsedař Spěchowańskiego towarzystwa za serbsku rěc w cerkwi z. t.
dr. Hartmut S. Leipner, hartmut.leipner@posteo.net, ☎ +49 174 6997743

serbska dušepastyřka Katharina Köhlerowa, farařka w Dešnje
ev.pfarramt.dissenspreew@t-online.de, ☎ +49 35606 257

serbski dušepastyř Ingolf Kšenka, farař w Janšojcach
ingolf-forst@freenet.de, ☎ +49 35607 748287

Dalšny Nowy wósadnik wujzo k jatšam 2020.
Der nächste Nowy Wósadnik erscheint Ostern 2020.

Impresum

Nowy wósadnik: Serbske cerkwine powěści za łužyske wósady. Wendisches Kirchenblatt
numer 9, wezymski/januar 2020. **ISSN:** 2367-1971.

wudawař: Spěchowańskie towarzystwo za serbsku rěc w cerkwi z. t.

techniske pšigótowanje: Serbske nakładnistwo w Chóśebuzu/Wendischer Verlag Cottbus

zagronity redaktor: dr. Hartmut S. Leipner, Pši Góramšicy 29, D-03042 Chóśebuz

hartmut.leipner@posteo.net

Nowy wósadnik wuchada dwójcy abo tsi raze wob lěto.

bildki: I. Höfner-Leipner, I. Kšenka, H. Leipner, A. Piniek, T. Rinecker, RBB

All rights reserved © **WV** Cottbus/Chóśebuz 2020.